

Vaikuttavuusarvio Ryskettä Metsiin Pirkanmaalla -hankkeesta

Vaikuttavuusarvion Laatija: metsätalousinsinööriopiskelija Tommi Kivimäki

Hankkeen toteutusaika: 1.6.2008–31.5.2013. Toiminta-alue: Pirkanmaan maakunta.

Hankkeen vastuuhenkilöt: Minna Rautalin, Sonja Nurmi, Ari Lähteenmäki.

Hankkeen rahoitus:

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Jopa 7,8 miljoonan euron piristysruiske aluetalouteen

Pirkanmaan metsissä on viimeisen viiden vuoden ajan ollut poikkeuksellista ryskettä. Metsänomistajia on aktivoitu ja koulutettu muun muassa omatoimiseen metsänhoitoon. Myös sukupolvenvaihdoksiin ja yhteismetsiin liittyvällä neuvonnalla on haluttu antaa vauhtia metsien hoitoon. Kokonaisuudessaan hankkeella saavutettiin laskentatavasta riippuen jopa 7,8 milj. euron (3,8 + 4 milj. euroa) piristysruiske Pirkanmaan aluetalouteen.

Hankkeen kohderyhmänä olivat pirkanmaalaiset metsänomistajat, ja tavoitteena metsävarojen entistä tehokkaampi hyödyntäminen, nuorten metsien hoidon lisääminen sekä metsänomistajien tietotaidon kehittäminen.

Valtaosa viiden vuoden aikana kehitetyistä toimintamalleista siirtyy hankkeen päättyttyä osaksi metsäorganisaatioiden normaalia työtä. Hankkeen kehittämiä toimintamalleja voivat hyödyntää myös muut metsäalan toimijat muissa maakunnissa.

– Ryskettä metsiin -hanke sai aikaan konkreettisia tuloksia metsänomistajien aktivoinnissa, kommentoi ohjausryhmän jäsen **Heli Mutkala-Kähkönen** Länsi-Suomen metsänomistajaliitosta.

Metsä Groupin edustajan **Panu Holmin** mukaan merkittävää Ryskettä metsiin -hankkeessa oli, että siinä tehtiin yhteistyötä eri metsäalan toimijoiden kanssa eri puolilla Pirkanmaata.

Metsällinen koulutus ja neuvonta ovat lisänneet metsänomistajien aktiivisuutta Pirkanmaalla. Viiden vuoden aikana hanke järjesti yhteensä 230 koulutustilaisuutta, joihin osallistui lähes 7000 metsänomistajaa.

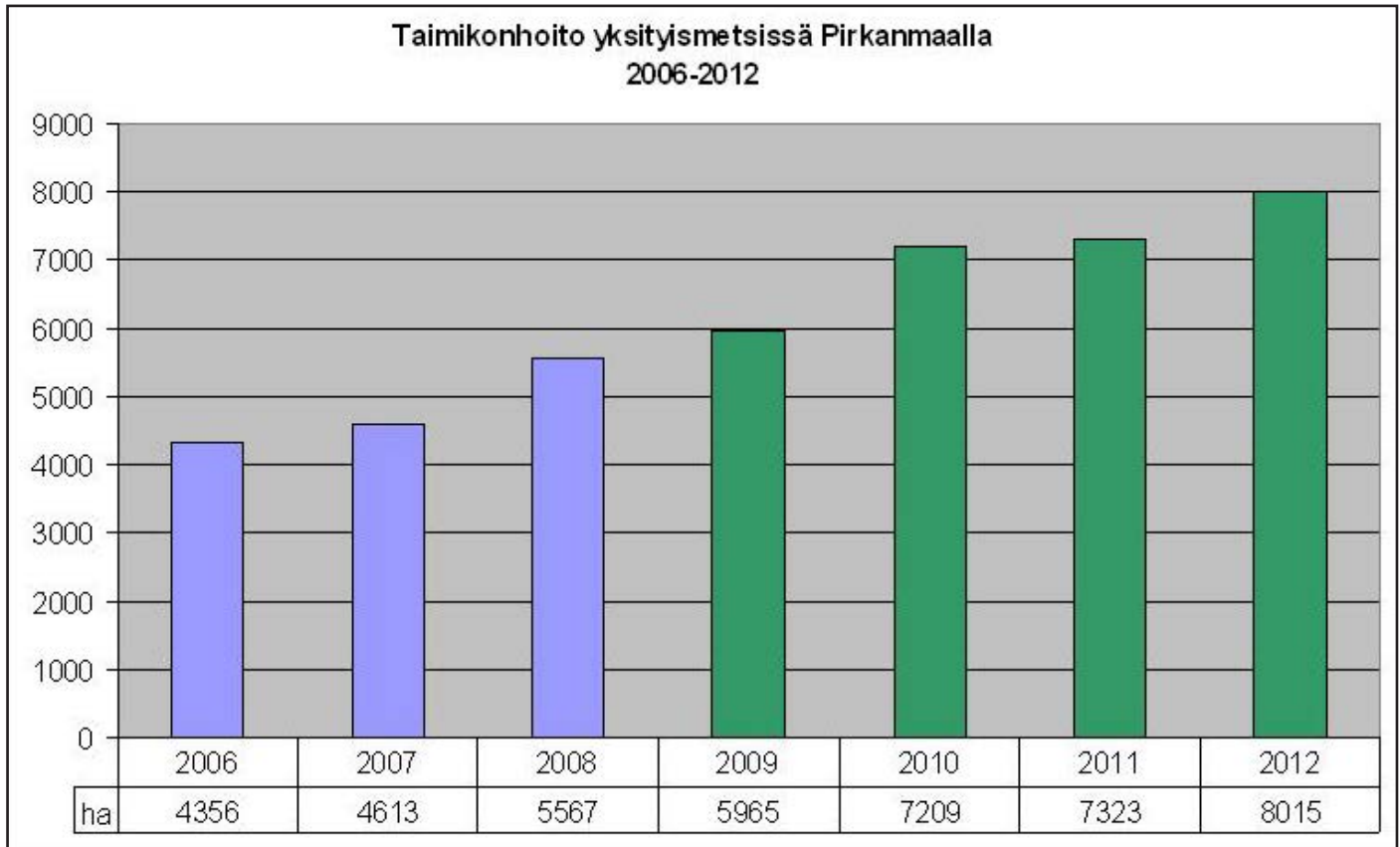
Hankkeen avulla kasvua taimikonhoitoon

– Ryskettä metsiin -hankkeella saatiin Pirkanmaan taimikonhoitomäärät nousuun. Projektin ansiosta vuotuinen työ määrä on lisääntynyt n. 2 000 ha, mikä tarkoittaa pelkästään välittömänä hoitotöiden liikevaihtona n. 800 000 euroa. Hoitotyön ansiosta puustojen tukkisaanto kasvaa noin 100 000 kuutiota, mikä lisää pelkästään kantorahatuloja 4 miljoonaa euroa. Projektilla saatiin todella ryskettä Pirkanmaan metsiin, kommentoi edistämispalvelujen päällikkö **Ari Lähteenmäki** Suomen metsäkeskuksesta.

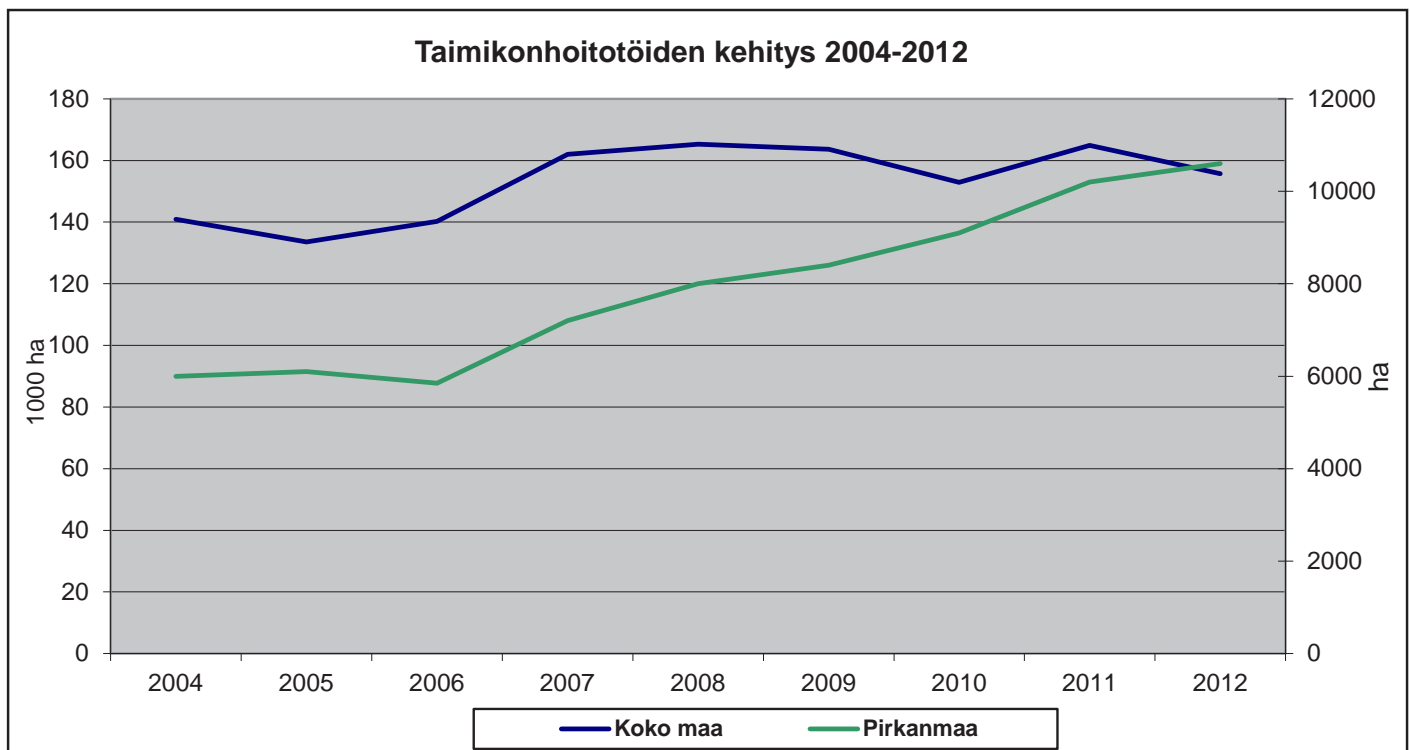
Lisäksi tilakäyneistä poikineista hoito- ja hakkuutöistä saatiin liikkeelle yhteensä noin 3,8 miljoonaa euroa.

Taimikon laatua parannetaan taimikonhoidolla. Parhaat puuyksilöt saavat lisää kasvutilaa ja metsikkö kehittyy myyntikelpoiseksi ensiharvennuskohteeksi. Se on myös oiva harrastus omatoimiselle metsänomistajalle.

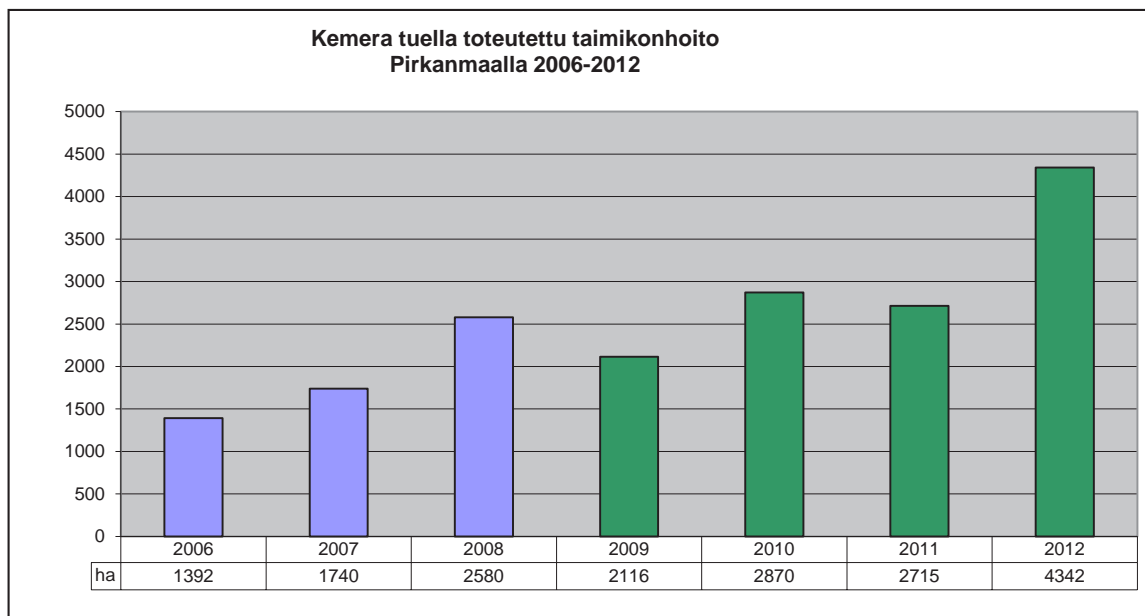

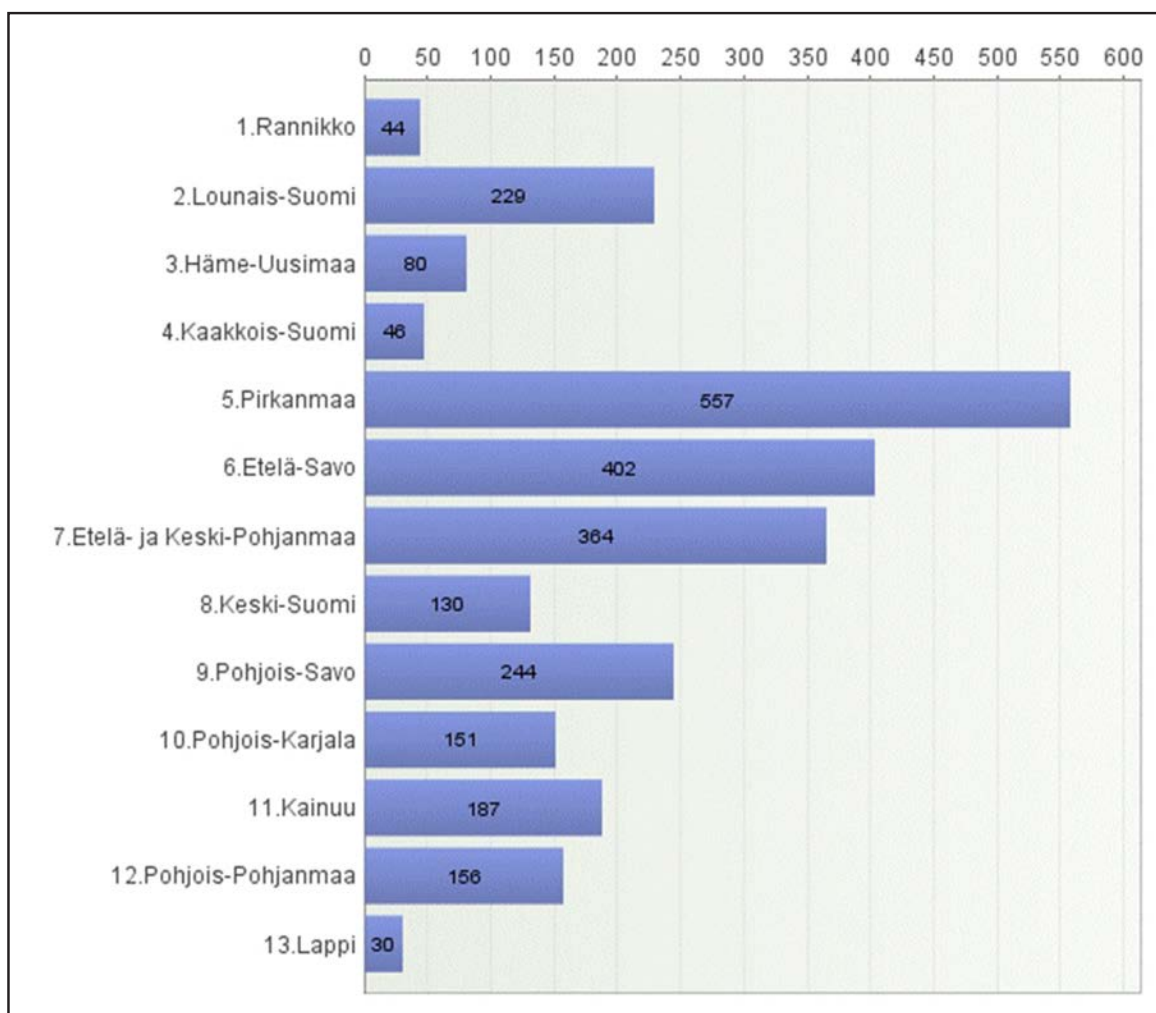
Kaavio 1. Yksityismetsien taimikonhoidon hehtaaramäärä on kasvanut hankkeen aikana Pirkanmaalla vuodesta 2009 lähtien hieman yli 2 000 hehtaaria. Lähde: Metsäntutkimuslaitos.

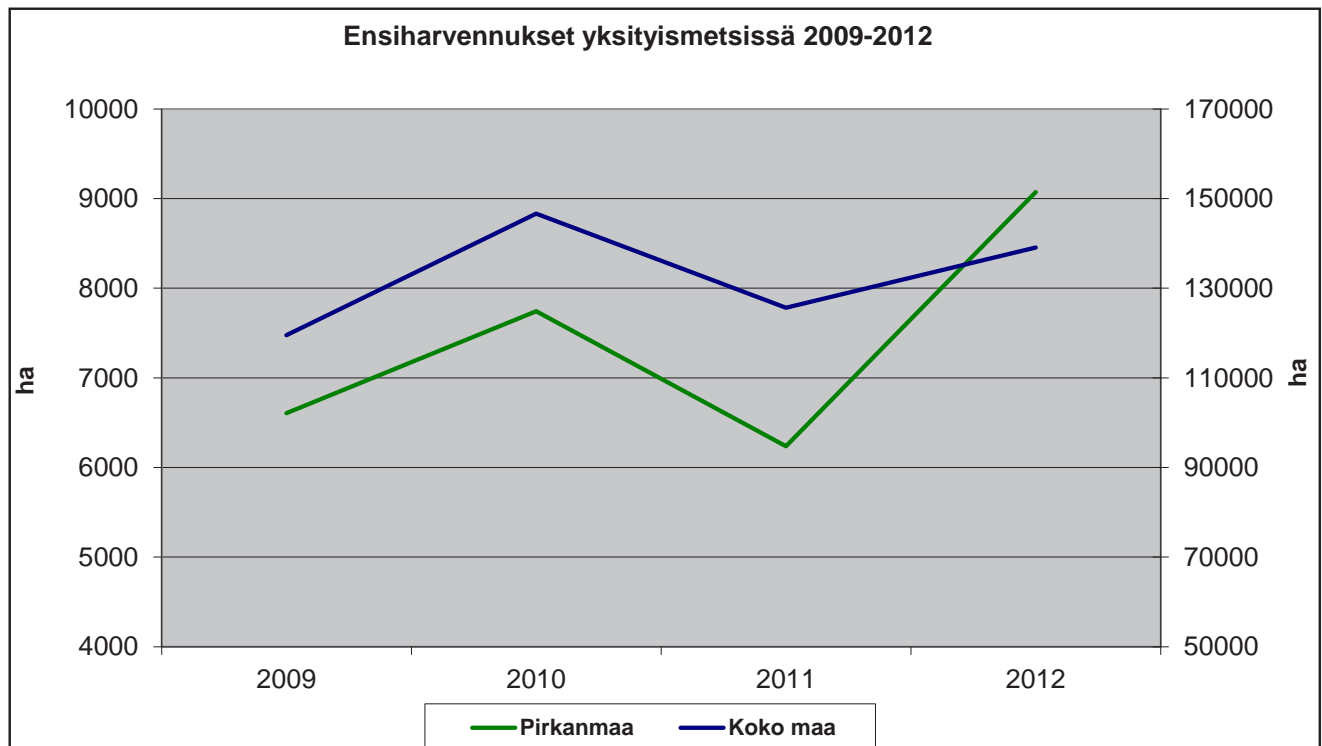
Kaavio 2. hankkeen aikana vuosina 2009–2012 Pirkanmaalla taimikonhoitotyömäärät ovat kasvaneet 25 %, kun taas koko maassa kasvua ei ole tullut lainkaan. Lähde: Metsäntutkimuslaitos.

Kaavio 3. Kemera-tuella pyritään saamaan jo taimikonhoidosta myöhästyneet kohteet kuntoon. Tuella tehnyt taimikonhoitotyöt ovat myös saatu Pirkanmaalla kasvuun. Etenkin vuosi 2012 oli todella hyvä.

Kaavio 4. Hyvänä osoituksena Ryskettä Metsiin -hankkeen tehokkaasta toiminnasta on vuonna 2012 jäejestetty valtakunnallinen taimikonhoitokilpailu. Kaikki metsänomistajat, jotka ilmoittivat kampanjan aikana tekemänsä taimikonhoitotyöt Metsäkeskukselle, osallistuivat kilpailuun. Pirkanmaan metsänomistajat olivat ylivoimaisen aktiivisia. Kaaviossa kilpailuun osallistuneiden metsänomistajien lukumäärä.

Kaavio 5. Ensiharvennukset yksityismetsissä Pirkanmaalla hankekauden aikana 2009–2012 ovat kasvaneet 37 %, 6 600 hehtaarista noin 9 000 hehtaariin. Koko maassa kasvua on kyseisenä aikana tullut 16 %.
Lähde: Metsäntutkimuslaitos.

Kuvat 3 ja 4. Hakkuut ovat olennainen osa hyvää metsänhoitoa, sillä hakkuilla pidetään yllä metsien terveyttä ja elinvoimaa. Hankkeen aikana esimerkiksi ensiharvennusten määrä Pirkanmaalla saatiin nostettua miltei 40 %, kun koko maan ensiharvennusten määrän kasvu on ollut hitaampaa.

Koulutukset metsänomistajille

Hankkeen määrällisenä tavoitteena oli järjestää yhteensä 130 koulutustilaisuutta ja tavoittaa yhteensä 3600 metsänomistajaa Pirkanmaalta. Tilakäyntejä oli tavoitteena tehdä 200 tilalle. Neljän vuoden aikana hanke järjesti yhteensä 230 koulutustilaisuutta, joihin osallistui lähes 7000 metsänomistajaa. Tilakohtaista neuvontaa tehtiin yhteensä 160 yhteisomistustilalle.

Hankkeen tavoitteet:

- Koulutusta metsänomistajille ja metsäyöntekijöille n. 140 koulutustilaisuutta. Koulutukseen osallistuu yhteensä lähes 4000 metsänomistajaa ja metsäyöntekijää. Tilakohtaisia neuvontakäyntejä, 200 kpl

Hankkeen tulokset:

- Taimikonhoitoon, metsänviljelyyn ja moottorisahan turvalliseen käyttöön opastavia kursseja järjestettiin yhteensä 85 ja niihin osallistui noin 1100 metsänomistajaa
- Metsällisiä luentosarjoja sekä metsäverotukseen, sukupolvenvaihdokseen ja yhteismetsiin liittyviä iltatilaisuuksia järjestettiin yhteensä 117 kpl. Niihin osallistui yhteensä 4400 metsänomistajaa.
- Maastokoulutuksia, jotka esittelivät metsänomistajille muun muassa metsänhoito- ja luonnonhoitokohteita, järjestettiin 32. Tilaisuuksien avulla tavoitettiin yhteensä 1400 metsänomistajaa.
- Tilakohtaista neuvontaa tehtiin yhteensä 160 yhteisomistustilalle. Tilankäynnin ottaneille tehtiin myös kysely sen onnistumisesta. Vastauksia tuli 53 kpl ja kokonaisarvosanaksi tilakäynnistä metsänomistajat antoivat 4 (hyvä)–5 (erittäin hyvä).

Tilakäyntien vaikuttavuus metsänhoidon, liikevaihdon ja työllistävyyden osalta

	Tavoite ha	Tulos ha	Tavoite m ³	Tulos m ³	Tavoite €	Tulos €	Tulos tp/v
Taimikon- ja nuoren metsän hoito	700	686			180 000	177001	1500
*Ensiharvennus	300	145	12 000	5813	300 000	145325	110
*Muu harvennus	500	392	30 000	23510	1 100 000	869870	400
*Päätehakkuu	200	239	50 000	59823	2 200 000	2632190	265
						yht.	yht.
						3,8 milj.	11 htv

Taulukko 1. Välitön liikevaihdon lisäys tilakohtaisen neuvonnan osalta projektin aikana 3,8 milj. euroa ja työllistävyys 11 henkilötyövuotta.